

Rolnummer 2846
Arrest nr. 18/2004 van 29 januari 2004

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van artikel 40 van de programmawet van 5 augustus 2003 (gebruik van de talen in bestuurszaken), ingesteld door de Algemene Centrale der Openbare Diensten.

Het Arbitragehof, beperkte kamer,

samengesteld uit voorzitter M. Melchior en de rechters-verslaggevers P. Martens en L. Lavrysen, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van het beroep en rechtspleging*

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 26 november 2003 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 27 november 2003, is beroep tot vernietiging van artikel 40 van de programmawet van 5 augustus 2003 (gebruik van de talen in bestuurszaken) ingesteld door de Algemene Centrale der Openbare Diensten, met zetel te 1000 Brussel, Fontainasplein 9-11.

Op 11 december 2003 hebben de rechters-verslaggevers P. Martens en L. Lavrysen, met toepassing van artikel 71, eerste lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, de voorzitter ervan in kennis gesteld dat zij ertoe zouden kunnen worden gebracht aan het Hof, zitting houdende in beperkte kamer, voor te stellen een arrest te wijzen waarbij wordt vastgesteld dat het beroep klaarblijkelijk niet tot de bevoegdheid van het Hof behoort.

De verzoekende partij heeft een memorie met verantwoording ingediend.

De bepalingen van voormelde bijzondere wet met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

A.1. De Algemene Centrale der Openbare Diensten (A.C.O.D.) vordert de vernietiging van artikel 40 van de programmawet van 5 augustus 2003. Zij leidt een enig middel af uit de schending van artikel 23 van de Grondwet, in zoverre de bestreden wet is goedgekeurd zonder dat zij vooraf werd geraadpleegd. Zij voert aan dat artikel 54, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, dat concreet gestalte geeft aan sommige voorwaarden inzake de uitoefening van het recht op informatie, overleg en collectief onderhandelen, verankerd in artikel 23 van de Grondwet, een dergelijke raadpleging oplegde.

A.2. In hun conclusies genomen met toepassing van artikel 71 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 hebben de rechters-verslaggevers gesteld dat zij het Hof zouden kunnen verzoeken het beroep onontvankelijk te verklaren, om reden dat het klaarblijkelijk niet onder zijn bevoegdheid valt.

A.3. In haar memorie met verantwoording bevestigt de A.C.O.D. dat zij aanvoert dat artikel 23 van de Grondwet is geschonden door het proces van totstandkoming van de wet en niet door de inhoud ervan, maar zij is van mening dat artikel 71 van de bijzondere wet op het Arbitragehof niet kan worden toegepast zonder haar haar recht te ontzeggen op een debat op tegenspraak over de precieze draagwijdte van de uitbreiding van het bevoegdheidsgebied van het Hof door de bijzondere wet van 9 maart 2003 tot wijziging van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof. Zij voegt eraan toe dat het feit dat haar dat recht wordt ontzegd, in strijd is met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

A.4. Ten aanzien van de grond van de zaak herinnert de verzoekende partij eraan dat artikel 54, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken de uitoefening waarborgt van het recht op collectief onderhandelen in de zin van artikel 23, tweede en derde lid, 1°, van de Grondwet. Zij voegt eraan toe dat de verbintenissen die België heeft aangegaan met de goedkeuring van het Europees Sociaal Handvest, goedgekeurd bij de wet van 11 juli 1990, en van het Verdrag nr. 151 van de Internationale Arbeidsorganisatie, aangenomen in Genève op 27 juni 1978, betreffende de bescherming van het vakverenigingsrecht en procedures voor het vaststellen van arbeidsvoorwaarden in de openbare dienst, verankerd zijn in artikel 23, derde lid, 1°, van de Grondwet.

A.5. Zij voert aan dat indien de totstandkoming van een wettelijke bepaling wordt losgemaakt van de inhoud ervan en het toezicht van het Hof tot die inhoud wordt beperkt, artikel 36 van de Grondwet wordt geschonden. Uit die bepaling leidt zij immers af dat de wetgever ertoe verplicht is de representatieve vakorganisaties te raadplegen vóór elke wijziging van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken die voor het personeel gevolgen heeft. Ten slotte voert zij aan dat, mocht het Hof zich onbevoegd verklaren, geen enkel juridisch beroep meer mogelijk zal zijn om een schending van artikel 54, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken daadwerkelijk te kunnen corrigeren en derhalve de doeltreffendheid van artikel 23 van de Grondwet en van de daarin verankerde internationaalrechtelijke verbintenissen van België te kunnen waarborgen.

- B -

B.1. In het enig middel van het verzoekschrift wordt aangevoerd dat artikel 23 van de Grondwet zou zijn geschonden omdat de vakorganisaties niet zijn geraadpleegd vooraleer de bestreden norm werd aangenomen. De schending van artikel 23 van de Grondwet zou dus niet voortvloeien uit de inhoud van de bestreden wet, maar wel uit het proces van totstandkoming ervan.

B.2. In geschillen inzake de artikelen van titel II van de Grondwet is het Hof uitsluitend bevoegd om na te gaan of de inhoud, en niet het proces van totstandkoming, van wettelijke bepalingen grondwettig is.

De uitbreiding van de bevoegdheden van het Hof, ten aanzien van de referentienormen waarop zijn toetsing steunt, door de bijzondere wet van 9 maart 2003, heeft, in tegenstelling tot wat de verzoekende partij aanvoert, niet tot gevolg kunnen hebben dat de toetsing van het Hof is uitgebreid tot de naleving van de vormvereisten die aan de goedkeuring van de norm voorafgaan. Luidens artikel 142, tweede lid, 3°, van de Grondwet, dat het de bijzondere wetgever mogelijk maakte de bevoegdheden van het Hof uit te breiden, doet het Hof immers « bij wege van arrest, uitspraak over [...] de schending door een wet, een decreet of een in artikel 134 bedoelde regel, van de artikelen van de Grondwet die de wet bepaalt ». Uit die bepaling vloeit voort dat de door het Hof uitgeoefende toetsing, in geschillen inzake de artikelen van titel II van de Grondwet, alleen betrekking kan hebben op de bestaanbaarheid van de inhoud van de aan het Hof voorgelegde norm met de in het geding zijnde grondwettelijke bepalingen, en niet op het proces van totstandkoming ervan.

B.3. Het Hof kan bijgevolg niet nagaan of de vormvereisten inzake het onderhandelen met de vakorganisaties werden nagekomen vóór de goedkeuring van de bestreden wet.

B.4. Het beroep is klaarblijkelijk onontvankelijk.

Om die redenen,

het Hof, beperkte kamer,

met eenparigheid van stemmen uitspraak doende,

verklaart het beroep tot vernietiging onontvankelijk.

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 29 januari 2004.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Melchior